

Gwerthusiad Opsiynau Ysgol Y Garreg

Allwedd: **Glas - manteision** **Coch - anfanteision** **Du – sylwadau**

	Dim newid – parhau gyda'r sefyllfa bresennol	Ffederaleiddio gydag ysgol gyfagos	Cau Ysgol Y Garreg a dynodi Ysgol Cefn Coch fel yr ysgol amgen
Niferoedd dysgwyr a llefydd gweigion	<p>Niferoedd isel iawn yn parhau yn Ysgol Y Garreg (Niferoedd Ionawr 2026: 2 dysgwr Derbyn i Blwyddyn 6 a 0 dysgwr Meithrin).</p> <p>Nifer llefydd gweigion yn parhau yn uchel iawn. (39 o lefydd gweigion (95%) Derbyn i Blwyddyn 6; 46 o lefydd gweigion (96%) Meithrin – Blwyddyn 6).</p> <p>Mae dau ddsbarth yn Ysgol Y Garreg, nid oes defnydd o'r ail ddsbarth.</p> <p>Yn ôl rhagamcanion ni ragwelir cynnydd yn y niferoedd.</p>	<p>Niferoedd isel iawn yn parhau yn Ysgol Y Garreg (Niferoedd Ionawr 2026: 2 ddysgwr Derbyn i Blwyddyn 6 a 0 dysgwr Meithrin).</p> <p>Nifer llefydd gweigion yn parhau yn uchel iawn. (39 o lefydd gweigion (95%) Derbyn i Blwyddyn 6; 46 o lefydd gweigion (96%) Meithrin – Blwyddyn 6).</p> <p>Mae dau ddsbarth yn Ysgol Y Garreg, nid oes defnydd o'r ail ddsbarth.</p> <p>Yn ôl rhagamcanion ni ragwelir cynnydd yn y niferoedd.</p> <p>Nid oes tystiolaeth amlwg y byddai ffederaleiddio yn arwain at gynnydd mewn niferoedd.</p>	<p>Mae niferoedd Ysgol Cefn Coch yn sefydlog gyda 132 o ddysgwyr Derbyn i Blwyddyn 6 ac 16 o ddysgwyr Meithrin ar y gofrestr (Ionawr 2026).</p> <p>Cyfradd llai o lefydd gweigion yn y dalgylch.</p>

<p>Maint dosbarthiadau ac amrediad oedran</p>	<p>Mae 1 dosbarth yn Ysgol Y Garreg (Ionawr 2026) gyda 2 ddysgwyr (Derbyn - Blwyddyn 6) a 0 dysgwr yn y dosbarth Meithrin.</p> <p>Yn ôl rhagamcanion ni ragwelir cynnydd yn y niferoedd.</p> <p>Mae maint dosbarthiadau Ysgol Y Garreg felly yn debygol o barhau yn fach iawn, gyda phosibilrwydd cryf y byddai amrediad oedran o 4 blynedd neu fwy ym mhob dosbarth.</p>	<p>Mae 1 dosbarth yn Ysgol Y Garreg (Ionawr 2026) gyda 2 ddysgwyr (Derbyn - Blwyddyn 6) a 0 dysgwr yn y dosbarth Meithrin.</p> <p>Yn ôl rhagamcanion ni ragwelir cynnydd yn y niferoedd.</p> <p>Nid oes tystiolaeth amlwg y byddai ffederaleiddio yn arwain at gynnydd mewn niferoedd.</p> <p>Maint dosbarthiadau Ysgol Y Garreg felly yn debygol o barhau yn fach iawn, gyda phosibilrwydd cryf y byddai amrediad oedran o 4 blynedd neu fwy ym mhob dosbarth.</p>	<p>Dysgwyr i gael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint addas. Mae dysgwyr Ysgol Cefn Coch yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint mwy addas gyda chyfartaledd o 21 dysgwr ym mhob dosbarth (Ionawr 2026).</p> <p>Mae 7 dosbarth yn Ysgol Cefn Coch gyda blynedd 4,5 a 6 yn rhannu dau ddsbarth.</p>
<p>Adnoddau Ariannol</p>	<p>Byddai Ysgol Y Garreg yn derbyn dyraniad gwarchodaeth lleiafswm staffio o £68,822 yn 2026-27 gan yr Awdurdod i sicrhau lefelau staffio priodol yn seiliedig ar niferoedd Medi 2025.</p> <p>Mae rhagolygon niferoedd yn awgrymu y bydd yr angen am ddyraniad gwarchodaeth sylweddol yn parhau.</p> <p>Byddai cyfartaledd y dysgwr Ysgol Y Garreg yn parhau'n uchel (£21,471 y dysgwr) sydd yn seiliedig ar niferoedd</p>	<p>Byddai Ysgol Y Garreg derbyn dyraniad gwarchodaeth lleiafswm staffio o £68,822 yn 2026-27 gan yr Awdurdod i sicrhau lefelau staffio priodol yn seiliedig ar niferoedd Medi 2025.</p> <p>Mae rhagolygon niferoedd yn awgrymu y bydd yr angen am ddyraniad gwarchodaeth sylweddol yn parhau.</p> <p>Byddai cyfartaledd y dysgwr Ysgol Y Garreg yn parhau'n uchel (£21,471 y</p>	<p>Tynnu ysgol o'r rhwyd gwarchodaeth lleiafswm staffio a dim angen am ddyraniad gwarchodaeth yn yr ysgol amgen.</p> <p>Bydd cost fesul dysgwr yn agosach at y cyfartaledd sirol.</p> <p>Mae'n debygol o arwain at gynnydd yng nghostau cludiant i'r Awdurdod.</p>

	<p>Medi 2025. Mae hyn yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd sirol o £5,998.</p>	<p>dysgwr) sydd yn seiliedig ar niferoedd Medi 2025. Mae hyn yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd sirol o £5,998.</p> <p>Cyfle i wneud arbedion drwy rannu adnoddau a chyflogi staff ar draws y ffederasiwn wrth benodi yn y dyfodol.</p>	
Arweinyddiaeth a Staffio	<p>Rhagwelir y byddai'r anhawster staffio'r ysgol yn sefydlog yn parhau.</p> <p>Bydd yr ysgol yn debygol o dderbyn gwarchodaeth lleiafswm staffio i sicrhau gallu cyflogi pennaeth a chymhorthydd.</p> <p>Mae rhagolygon niferoedd yn awgrymu y bydd hyn yn parhau.</p>	<p>Cyfle i rannu arferion da rhwng y ddwy ysgol a phosibiliadau o wneud gwell defnydd o adnoddau.</p> <p>Bydd yr ysgol yn debygol o dderbyn gwarchodaeth lleiafswm staffio i sicrhau gallu cyflogi pennaeth a chymhorthydd.</p> <p>Mae rhagolygon niferoedd yn awgrymu y bydd hyn yn parhau.</p> <p>Y baich yn parhau yn drwm ar y pennaeth sydd yn gyfrifol am ddwy ysgol drwy drefniant anffurfiol.</p>	<p>Mae strwythur staffio Ysgol Cefn Coch yn sicrhau athrawon ym mhob dosbarth ac yn caniatáu amser digyswllt i'r Pennaeth.</p> <p>Byddai'n arwain at ddiddymu cytundebau staff Ysgol Y Garreg.</p>
Ffactorau Daearyddol	<p>Dim newid.</p> <p>Ysgol o fewn pellter rhesymol i gartrefi dysgwyr y dalgylch.</p>	<p>Dim newid.</p> <p>Ysgol o fewn pellter rhesymol i gartrefi dysgwyr y dalgylch.</p>	<p>Bydd angen cynnig cludiant i ddysgwyr dalgylch Ysgol Y Garreg yn unol â pholisi cludiant y sir.</p> <p>Bydd rhai dysgwyr y dalgylch yn teithio ymhellach i'r ysgol nac y maent yn bresennol.</p>

			Ni fydd unrhyw ddysgwr dalgylch Y Garreg angen teithio pellter afresymol i'r ysgol.
Y Gymuned	<p>Cadw ysgol a'i photensial i fod yn adnodd cymunedol yn Llanfrothen.</p> <p>Mwyafrif o ddysgwyr dalgylch Ysgol Y Garreg eisoes yn mynychu ysgolion all-dalgylch.</p> <p>Nid oes defnydd cymunedol o'r ysgol tu allan i oriau ysgol.</p> <p>Ansicrwydd yn parhau ynglŷn a chynnaladwyedd darpariaeth addysg yn Ysgol Y Garreg</p>	<p>Posibilrwydd o gydweithio cymunedol rhwng y 2 ysgol.</p> <p>Cadw'r ysgol fel adnodd cymunedol ym mhentref Llanfrothen.</p> <p>Mwyafrif o ddysgwyr dalgylch Ysgol Y Garreg eisoes yn mynychu ysgolion all-dalgylch</p> <p>Nid oes defnydd cymunedol o'r ysgol tu allan i oriau ysgol.</p> <p>Ansicrwydd yn parhau ynglŷn a chynnaladwyedd darpariaeth addysg yn Ysgol Y Garreg.</p>	<p>Pentref Llanfrothen yn colli ysgol.</p> <p>Cymuned ehangach ble gall y plant a'r rhieni elwa ar greu cysylltiadau cryfach rhwng 2 gymuned cyfagos.</p>
Yr Iaith Gymraeg	Dim newid - Dysgwyr yn parhau i dderbyn addysg cyfrwng Cymraeg Categori 3.	Dim newid – Dysgwyr yn parhau i dderbyn addysg cyfrwng Cymraeg Categori 3.	Dim newid – mae Ysgol Cefn Coch yn ysgol cyfrwng Cymraeg Categori 3.
Sylwadau ychwanegol yn dilyn cyfarfod gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Y Garreg		<p>Gwendidau</p> <ul style="list-style-type: none"> Addasrwydd adeilad Ysgol Cefn Coch, maint y dosbarthiadau a nifer y staff yn gallu darparu ar gyfer holl ddysgwyr Llanfrothen. 	<p>Gwendidau</p> <ul style="list-style-type: none"> Colli canolbwynt cymdeithasol a diwylliannol sydd wedi bodoli ers 143 mlynedd; effaith negyddol ar forâl ac undod y pentref. <p>Cryfderau/cyfleoedd</p> <ul style="list-style-type: none"> Cadw'r adeilad fel ased addysgol drwy ei

			ailstrwythuro'n ganolfan arbenigol neu uned lles.
--	--	--	--